

Uzasadnienie

W dniu 20 lipca 2023 roku, na podstawie art. 21 ust. 4 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. 2023 poz. 537) (zwana dalej: „Ustawą”), MPWiK S.A. przedłożyła Prezydentowi Wrocławia „Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych we Wrocławiu na lata 2023-2027” (zwany dalej: „Planem”).

Plan jest podstawowym dokumentem wyznaczającym kierunek działań inwestycyjnych Spółki. Plan jest zgodny z aktualnymi kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz z ustaleniami zezwolenia wydanego przedsiębiorstwu wodociągowo – kanalizacyjnemu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Opracowanie Planu poprzedzały konsultacje z jednostkami organizacyjnymi gminy Wrocław. Plan odpowiada wymogom Ustawy i określa w szczególności:

- 1) planowany zakres usług wodociągowo – kanalizacyjnych;
- 2) przedsięwzięcia rozwojowo – modernizacyjne w poszczególnych latach obowiązywania Planu;
- 3) przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków;
- 4) nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach obowiązywania Planu;
- 5) sposoby finansowania planowanych inwestycji;
- 6) planowany sposób realizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.

Plan zawiera tabelaryczne zestawienie zadań inwestycyjnych w ujęciu wartościowym, w poszczególnych latach, z podziałem na sfery działalności Spółki oraz wpisuje się w długofalową strategię rozwoju, podporządkowaną osiągnięciu następujących celów:

- zapewnienie ciągłości dostaw wody i odbioru ścieków,
- uczestniczenie w trwałym rozwoju aglomeracji miejskiej - modernizacja istniejącej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz jej budowa w obszarach przeznaczonych pod mieszkalnictwo i inwestycje przemysłowe,
- utrzymanie wysokiej jakości wody w sieci wodociągowej, przy możliwie najniższym poziomie taryf,
- dbałość o stan środowiska naturalnego,
- zwiększenie efektywności prowadzonych działań operacyjnych w zakresie dostaw wody, odbioru i oczyszczania ścieków.

Planowany poziom nakładów Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych we Wrocławiu na lata 2023-2027, które zostaną poniesione na realizację przyjętych celów inwestycyjnych, wyniesie **865,1 mln zł**. Realizacja planu w przewidzianym zakresie będzie możliwa przy następujących założeniach. Spółka:

- uzyska akceptację Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, co do ścieżki taryfowej na zaplanowanym poziomie,
- pozyska kolejne transze kredytu inwestycyjnego na realizację części zaplanowanych zadań,
- otrzyma dofinansowanie zgodne z założeniami planu finansowego.

Realizacja inwestycji finansowana będzie także z funduszy pomocowych Unii Europejskiej. Zakładany ogółem udział funduszy pomocowych w całości nakładów inwestycyjnych w latach 2023-2027 wyniesie 24,8%. Spółka będzie starała się pozyskać kolejne środki unijne na zakładane w planie zadania z zakresu gospodarki ściekowej i działania zapobiegające skutkom zmian klimatycznych. W przypadku nieuzyskania dofinansowania lub dalszego braku zgody na zmianę taryfy, konieczna będzie weryfikacja planu i ewentualna rezygnacja z realizacji części zadań lub przesunięcia do następnej perspektywy finansowej.

Zakres planowanych usług wodociągowo-kanalizacyjnych w stosunku do lat poprzednich nie ulegnie zasadniczym zmianom.

Planuje się zwiększenie liczby osób korzystających z usług wodociągowo-kanalizacyjnych oferowanych przez Spółkę poprzez realizację zadań takich jak: budowa sieci wodociągowej dla potrzeb rozwoju miasta,

rozbudowa sieci kanalizacyjnej dla potrzeb rozwoju miasta, rozbudowa sieci kanalizacyjnej jako uzupełnienie systemu.

W planie znajduje się szereg działań o charakterze rozwojowo-modernizacyjnym, które mają na celu przede wszystkim podniesienie jakości oferowanych usług, zapewnienie ciągłości i niezawodności dostaw wody. Są to m.in.: intensyfikacja infiltracji na terenach wodonośnych, modernizacja ujęcia wody Michałów, przebudowa ciągu technologicznego Zakładu Produkcji Wody Mokry Dwór i budowa nowego zakładu produkcji wody opartego o alternatywne ujęcia wody.

W planie przewidziano zarówno przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody, jak i wprowadzanie ścieków. Celem tych działań jest usprawnienie działania systemu wodociągowo-kanalizacyjnego oraz ograniczenie strat występujących na sieci wodociągowej.

Minimalizacja strat wody związana jest przede wszystkim z optymalizacją ciśnienia w sieci wodociągowej, wykrywaniem ukrytych wycieków, szybką naprawą uszkodzonych rurociągów, wymianą wyeksploatowanej sieci wodociągowej oraz wykrywaniem bezumownych poborów wody.

Działania dotyczące sieci kanalizacyjnej polegają głównie na rozbudowie, przebudowie i renowacji sieci. W tym obszarze stosowane są nowe rozwiązania materiałowe oraz nowoczesne metody technologiczne, takie jak renowacja kanałów metodą długiego i krótkiego rękawa.

Budowa nowych sieci kanalizacji sanitarnej pozwoli na likwidację często nieszczelnych zbiorników bezodpływowych oraz przyłączenie mieszkańców do sieci miejskiej.

Rozbudowa docelowego układu odprowadzania ścieków ogólnospławnych polega m.in. na zapewnieniu retencji podczas pogody deszczowej, jak też na awaryjnym przejęciu strumienia ścieków z głównego kolektora „Odra”. Uruchomiony został również program retencji w głównych kolektorach ściekowych i zbiornikach.

Działania te będą miały również istotny wpływ na efektywność i przepustowość Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków oraz podwyższenie jakości ścieków oczyszczonych odprowadzanych do odbiornika.

W ramach działań optymalizacyjnych na WOŚ prowadzona będzie rozbudowa o moduł zagospodarowania zwiększonego napływu ścieków i przebudowa ciągów technologicznych.

Plan uwzględnia zaangażowanie środków z Funduszu Spójności przyznanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 dla dwóch projektów: „Docelowe rozwiązanie gospodarki ściekowej dla miasta Wrocławia – Faza I” i „Zagospodarowanie wód opadowych na terenie miasta Wrocławia – Etap I”. W planie uwzględniono również dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 dla dwóch systemów informatycznych: nowego EBOK-a oraz systemu gospodarki wodomierzowej, objętych projektem „Rozwój E-usług MPWiK S.A.”.

Dodatkowo uwzględniono zaangażowanie środków z kredytu inwestycyjnego (EBI).

Biorąc pod uwagę dostępne informacje nt. zamierzeń, które będą mogły uzyskać dofinansowanie ze środków unijnych w ramach okresu budżetowego 2023-2027, na kolejne lata zaplanowano pozyskanie dofinansowania dla zadań inwestycyjnych MPWiK, w tym przede wszystkim: rozbudowy Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków, kontynuacji uzupełniania systemu kanalizacji sanitarnej we Wrocławiu, modernizacji infrastruktury zaopatrzenia w wodę (m.in. zbiornika wody czystej) oraz rozdziału sieci ogólnospławnej.

Poniżej przedstawiono najważniejsze inwestycje z podziałem na sfery:

1. Ujmowanie Wody Surowej

Podstawowym źródłem surowca są rzeki Oława i Nysa Kłodzka, które wraz ze zbiornikami retencyjnymi Głębinów i Otmuchów, zapewniają obecnie pełne pokrycie zapotrzebowania na wodę surową.

MPWiK S.A. zaopatruje w wodę pitną miasto Wrocław, jak również dostarcza wodę do odbiorców w gminach Długołęka, Kąty Wrocławskie, Czernica, Wisznia Mała, Miękinia, Siechnice i Kobierzyce.

Celem prowadzonych inwestycji w sferze ujęć wody surowej jest utrzymanie poziomu ilościowego i jakościowego dostaw wody dla aglomeracji miejskiej oraz zwiększenie sprawności istniejących układów hydraulicznych, a także przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu.

Najważniejsze działania inwestycyjne w tej sferze dotyczą programu zwiększenia bezpieczeństwa dostaw surowca. W ramach programu planuje się: modernizację ujęcia wody surowej z Nysy Kłodzkiej w Michałowie, przebudowę węzła technologicznego przy pompowni Świątniki oraz zwiększenie pojemności retencyjnej wody surowej na ujęciu Czechnica.

Kontynuowany jest również program intensyfikacji procesów infiltracji na terenach wodonośnych. W ramach tych działań planowana jest dalsza przebudowa stawów nawadniających.

Planowane do poniesienia nakłady: **64,0 mln zł (7,4%)**

2. Produkcja Wody

Wrocław zaopatrywany jest w wodę z dwóch głównych zakładów produkcji wody pitnej – Mokry Dwór i Na Grobli oraz jednej małej, lokalnej stacji uzdatniania wody w Leśnicy. Całkowita produkcja wody w 2022 roku wyniosła 50,6 mln m³.

Inwestycje w tej sferze ukierunkowane są na modernizację wybudowanego w latach 80-tych Zakładu Produkcji Wody Mokry Dwór, co ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostaw wody. Realizacja działań zaplanowanych w tym obszarze, dzięki przyjętym rozwiązaniom, zapewni utrzymanie jakości wody dostarczanej do sieci miejskiej na poziomie spełniającym wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Najważniejsze kierunki działań w tej sferze polegać będą przede wszystkim na inwestycjach usprawniających procesy technologiczne zakładów produkcji wody, w tym:

- budowie nowego zbiornika wody czystej gwarantującego bezpieczeństwo dostaw wody uzdatnionej z ZPW Mokry Dwór,
- przebudowie budynku osadników i koagulacji poprzez m.in. przebudowę komór, instalacji do zgarbiania i usuwania osadów oraz kożucha w ZPW Mokry Dwór,
- budowie instalacji do odzysku wody z popłuczyn z filtrów piaskowych i węglowych, w oparciu o technologię ultrafiltracji w ZPW Mokry Dwór,
- przebudowie instalacji dozowania dezynfektantów, ze względu na bezpieczeństwo sanitarne w Zakładzie Produkcji Wody Na Grobli.

Ze względu na zwiększające się zapotrzebowanie na wodę w dynamicznie rozwijającej się aglomeracji wrocławskiej, a w szczególności południowej części miasta Wrocław oraz przewidywane zmiany klimatyczne, które mogą wpłynąć w dłuższej perspektywie na ograniczenie zasobów rzek Oława i Nysa Kłodzka, a tym samym pogorszenie jakości surowca, w dalszym ciągu prowadzone będą prace koncepcyjne dotyczące uruchomienia nowego ujęcia i zakładu produkcji wody opartego o alternatywne źródła wody.

Planowane do poniesienia nakłady: **138,2 mln zł (16,0%)**

3. Dystrybucja Wody

Planowane inwestycje to kolejny etap sukcesywnie realizowanej strategii dostarczania mieszkańcom bardzo wysokiej jakości wody.

Najważniejsze działania inwestycyjne w tej sferze polegać będą przede wszystkim na:

- przebudowie oraz wymianie sieci wodociągowej, w tym azbestocementowej w różnych rejonach miasta,
- przebudowie sieci wodociągowej w pasach drogowych we współpracy z Wrocławskimi Inwestycjami Sp. z o.o.,
- budowie/przebudowie sieci wodociągowej przy uzbrajaniu obszarów pod mieszkalnictwo i usługi, w tym także na współpracy z inwestorami zewnętrznymi,
- implementacji systemów monitoringu jakości i ciśnienia wody oraz służących ograniczaniu strat wody.

Planowane do poniesienia nakłady: **98,0 mln zł (11,3%)**

4. Odbiór Ścieków

Znaczna część środków finansowych w budżecie inwestycji MPWiK przypada na rozwój systemu odbioru ścieków, w tym uzupełnienie istniejącej sieci na poszczególnych osiedlach. Spółka przykłada także dużą uwagę do realizacji zaleceń wykonanych po wewnętrznej kontroli technicznej infrastruktury, celem zminimalizowania ryzyka wystąpienia podobnych awarii, do tych które miały miejsce w innych dużych miastach w Polsce.

Wysokość środków wynika z dynamicznego rozwoju aglomeracji wrocławskiej, zaawansowanego wieku dużej części sieci na terenie miasta oraz konieczności zagospodarowania nadmiarowych ścieków ogólnospławnych.

Inwestycje w tej sferze wpłyną na utrzymanie standardu życia mieszkańców oraz umożliwią dalszy rozwój miasta.

Najważniejsze z nich polegać będą przede wszystkim na:

- kontynuacji kanalizowania obszarów miasta o zwartej zabudowie, w tym między innymi osiedli Jerzmanowo, Jarnołów, Świniary, Kłokoczyce, Żerniki, Brochów, Ratyń, Leśnica, Marszowice, Strachowice, Księża Wielkie, Osiniec, Żar,
- budowie sieci kanalizacyjnej przy uzbrajaniu obszarów pod mieszkalnictwo, przemysł i usługi,
- budowie i przebudowie sieci kanalizacyjnej realizowanej we współpracy z Wrocławskimi Inwestycjami Sp. z o.o.,
- budowie alternatywnego układu tłocznego dla rejonu Wrocław-Wschód,
- rozdziale sieci kanalizacji ogólnospławnej.

Planowane do poniesienia nakłady: **280,7 mln zł (32,4%)**

5. Oczyszczanie Ścieków

Obecnie całość ścieków z aglomeracji wrocławskiej w ilości 53,3 mln m³ oczyszczana jest w mechaniczno-biologicznej Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków (WOŚ).

Inwestycje w tej sferze ukierunkowane są przede wszystkim na zwiększenie przepustowości oczyszczalni. Istotnym czynnikiem realizacji inwestycji związanej z planowaną rozbudową WOŚ jest konieczność ograniczenia skutków postępujących zmian klimatycznych wpływających na wrocławską kanalizację, której znaczną część stanowią ścieki ogólnospławne. Zmiany klimatyczne oraz zamknięcie Pól Osobowickich, stanowiących przez lata bufor przyjmujący ogólnospławne ścieki deszczowe, spowodowało zwiększenie ilości ścieków dopływających do WOŚ. Rozbudowa oczyszczalni ma na celu umożliwienie przyjęcia większej ilości ścieków pogody deszczowej, co zostanie osiągnięte poprzez budowę i przebudowę obiektów zwiększających przepustowość hydrauliczną oczyszczalni oraz budowę nowych instalacji będących implementacją procesów zwiększających efektywność oczyszczania ścieków, opracowanych w ramach prac badawczo-rozwojowych. Dodatkowym czynnikiem determinującym realizację inwestycji jest konieczność zmniejszenia zapotrzebowania oczyszczalni na zewnętrzne źródła energii, tj. energii elektrycznej i gazu ziemnego.

Rozbudowa Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków obejmuje m.in. następujące elementy:

- rozbudowę części mechanicznej, biologicznej i osadowej,
- budowę instalacji deamonifikacji (Anammox) tj. dwustopniowego procesu usuwania azotu z odcieków (wdrożenie technologii opatentowanej wspólnie przez MPWiK i Politechnikę Wrocławską, opracowanej w ramach projektu NWOŚ),
- budowę instalacji defosfatacji tj. procesu usuwania fosforu z odcieków,
- modernizację węzła magazynowania i tłoczenia biogazu na WOŚ,
- budowę modułu przygotowania bioodpadów do procesu kofermentacji w wydzielonych komorach fermentacyjnych (WKF).

Planowane do poniesienia nakłady: **178,7 mln zł (20,7%)**

6. Wsparcie Działalności Podstawowej

Sfera ta obejmuje pozostałe nakłady inwestycyjne Spółki, które są niezbędne do prawidłowego prowadzenia działalności wodociągowo-kanalizacyjnej. Zadania te są bardzo istotne z punktu widzenia zachowania ciągłości procesów, ich efektywności oraz bezpieczeństwa.

Działania w okresie objętym planem obejmą przede wszystkim:

- zakupy inwestycyjne związane z koniecznością remontowania sieci oraz infrastruktury technicznej, w tym doposażenie i wymianę specjalistycznego sprzętu do jej eksploatacji,
- poprawę efektywności procesów technologicznych i biznesowych z wykorzystaniem technologii cyfrowej, w tym zapewnienie cyberbezpieczeństwa,
- zapewnienie ciągłości pracy procesów głównych poprzez poprawę bezpieczeństwa energetycznego, fizycznego oraz warunków pracy,
- zadania związane z realizacją programu poprawy efektywności energetycznej,
- inwestycje w odnawialne źródła energii (instalacje fotowoltaiczne, pompy ciepła),
- prace badawczo-rozwojowe mające na celu optymalizację procesów uzdatniania wody oraz oczyszczania ścieków.

Planowane do poniesienia nakłady: **105,4 mln zł (12,2%)**

Podsumowując, realizacja zaplanowanych zadań pozwoli osiągnąć cel firmy, jakim jest zaspokajanie potrzeb wodociągowo-kanalizacyjnych miasta Wrocław poprzez zapewnienie najlepszej jakości usług przy racjonalnie niskim koszcie. Priorytety MPWiK S.A. są spójne z priorytetami Miasta w kluczowych obszarach obsługi Klienta oraz rozwoju aglomeracji, z dużym naciskiem na dbałość o środowisko. Planowane działania przyczynią się również do spełniania wymogów Unii Europejskiej związanych z ochroną środowiska w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, a także zwiększą komfort mieszkańców w zakresie dostępu do kanalizacji sanitarnej.

Zgodnie z art. 21 ust. 4a Ustawy Prezydent Miasta przekazuje Plan do zaopiniowania Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, który przedstawia swoją opinię w zakresie, o którym mowa w ust. 2 pkt 6 Ustawy, a także w zakresie wpływu planu na wysokość taryf, w terminie 14 dni od dnia otrzymania Planu.

Plan został przekazany przez Prezydenta Wrocławia do zaopiniowania Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie pismem z dnia 7 sierpnia 2023 r. (wpływ do organu w dniu 10 sierpnia 2023 r.)

W ramach procedury opiniowania Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie pismem z dnia 11 sierpnia 2023 r. zwrócił się do Prezydenta Wrocławia o przedłożenie informacji dodatkowych w zakresie objętym przedmiotem opiniowania. Dodatkowe dane i informacje zostały przekazane w dniu 18 sierpnia 2023 r. (wpływ do organu w dniu 18 sierpnia 2023 r.).

W dniu 24 sierpnia 2023 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wydał opinię w zakresie, o którym mowa w ust. 2 pkt 6 Ustawy, a także w zakresie wpływu planu na wysokość taryf (wpływ opinii do Prezydenta Wrocławia w dniu 29 sierpnia 2023 r.). Opinia nie ma charakteru wiążącego.

W załączeniu:

- pismo Prezydenta Wrocławia z dnia 7 sierpnia 2023 r. – wniosek o zaopiniowanie Planu w zakresie, o którym mowa w ust. 2 pkt 6 Ustawy, a także w zakresie wpływu planu na wysokość taryf;
- opinia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 24 sierpnia 2023 r.

Projekt uchwały nie zawiera danych prawnie chronionych.